

In memoriam Dr. Kovács Lajos okl. mérnök, közgazdász /1930. Devecser - 2021. Essen /

Nemrég - novemberben - a honlapunkon és a Hírlevélben az ő írásával emlékeztünk Dr. Mosonyi Emilre, aki barátja, tanára, segítője, példaképe volt. Most szomorúan rá emlékezem, mert 2021. március 25-én Kovács Lajos végleg elment. Már nem csak a Körös-vidékről, ahol a Vízügyi Igazgatóságnál 12 éven át osztályvezetőként dolgozott, hanem az új otthonából, a németországi Essenből is, az égiekhez.

A hírt Száva Károly /ny. vízügyi gépkocsivezető/ hozta, kivel barátsága 1980. december óta töretlen. Azóta, amióta kivitte őket a vonathoz, amelyikkel végleg elhagyták feleségével és kisebbik fiával Gyulát, városunkat, ahol 1968-tól 1980-ig éltek, ahol a Vízügyi Igazgatóság mérnöke, osztályvezetője volt. Az utolsó „úriember” távozott a vízügytől - mondták többen is - mert megjelenésével, modorával és nyelvtudásával kissé „kilógott a sorból”, származása, neveltetése miatt. Az akkori gyakori átszervezések miatt a 12 év alatt hat osztályt is vezetett, utoljára a vízrendezési osztály vezetője volt, ahol helyettese, majd utódja voltam. Ismertem tehát mint vezetőt, munkatársat, már akkor is okos, színes egyéniségnek tartottam, aki jelentős művészi vénával is meg volt áldva a műszaki tudományok mellett. Jó kommunikációs és előadó képessége volt, és jó szakember hírében állott. Folyamatosan tovább is tanult, a vízépítő mérnöki mellé közgazdasági diplomát, majd a BME-n doktori címet szerzett, mindezt kemény munkával, sok szorgalommal. Lehetett tőle tanulni, birtokában volt a mérnöki tudásnak, érzéknek, a sokat emlegetett „pontosság”-nak. Tanulmánytervek készítéséről általában nem szokás megemlékezni, pedig magas szintű szellemi munka. Ő többek között évekig irányította, koordinálta két egyetemet, a BME és GATE új mértékadó belvízlevezelési módszerének kidolgozását, és az ezzel végzett „Békés megye komplex mezőgazdasági vízgazdálkodási tanulmány” tervezését, melynek keretében a teljes főművi rendszer felülvizsgálatra került, s ez lett a későbbi fejlesztések alapja. Ha külföldi küldöttség érkezett, ő volt a vendégfogadó, nyelvtudása miatt. Védekezésekben, kutatásokban, az operatív munkában is jeleskedett. Általános műveltsége is magas szintű volt.

Németországba, /NSZK/ - akkor úgy tudtuk - téli vakációra mentek, csalódással vettük tudomásul, hogy nem térnek vissza. 50 évesen új életet kezdett, pályáját újra felépítette. Ezután évtizedeken át csak néha, Karcsitól hallottunk róla, munkáiról. Bejárta a világot szakmai, vagy turistaúton járt: Kínában, Afrikában, Amerikában is, - mint hírlett, a nemzetközi szakmai mezőnyben is megállta a helyét.

Néhány éve kaptam tőle egy csomagot, amelyben a Mosonyi Emlékszobába küldött egy, a Professzor által írt és számára dedikált „Vízérőhasznosítás” című könyvet, kérte, hogy juttassam el a szoba kiállított tárgyai közé. Ezt az ajándékot az Igazgatóság örömmel fogadta, és ki is állította. Azóta leveleztünk, főleg ünnepekre írtunk egymásnak. Biztattam a megbékélésre, de nem bocsájtott meg azért, amiért - szerinte elüldözték - el kellett menniük, a rendszernek és a helyi hatalmat képviselőknél sem. Nem tért vissza többé ide, Gyulára látogatóba sem, bár 1989. után gyakran jöttek Magyarországra. Élete nehéz, küzdelmes, de változatos, sikeres volt továbbra is. Hogy honnan tudom? Nemrég küldött egy könyvet, az általa írtak közül, amiből sok mindent megtudtam az életéről. „Kotorék” a címe, emlékezve a nagymamája által a teknőből összekotort maradék kenyértésztából sült kis lángosok finom

ízére, illatára, amelyet gyermekkorában kotoréknak nevezett, s úgy szeretett. Ezek a kis írások is ilyen „kotorékok” a jelentős, nagyobb művei mellett. Devecserben született, az a táj a szülőföldje. Polihisztornak tűnik, annyi mindenhez értett, hite, tudása egyre mélyült. Írásaiban elemzett és szintetizált, mikor mit kellett, igazi tudományosan gondolkodó és hívő, érző, alkotó ember volt, önálló véleménnyel a világról.

Az elmúlt évben a 90. születésnapját ünnepelte, sajnos beteg is volt, de még szelleme friss, fiatalos, nagyon megdöbbentő, hogy nincs többé. Az itt töltött 12 év talán nem nagy idő, de hiszem, hogy munkájával beírta magát a Körös-vidék vízgazdálkodásának történetébe, és szaktudásával a világ sok vízhiányos részén a mezőgazdasági vízgazdálkodás ügyét segítette.

Forgatom a „Kotorékot”, olvasom, s most jobban megráz a „Somlói szüret” című írása, mint amikor először olvastam, mert aktuális lett, ugyanis abban az elbeszélésben - nem tudom, 15 évvel ezelőtt milyen apropóból - a saját halálát írta meg, név szerint felvonultatva a hozzá közelállókat.

Írását így fejezte be: **„Már ő maga is része a fénynek, amely öleli, röpíti, föloldja és viszi magával egyre magasabbra az Űr-be, amely nem üres, a Kozmoszba, ahonnét valaha számúzték a Földre. A Mindenhatóhoz röpül, ahonnét nem telepítik ki, ahonnét nem kell majd Hazát cserélve menekülnie, ahol majd otthon lehet, talán mindörökre”.**

Most talán ez történt. Nyugodjon békében!

Czakóné Czédli Jolán